

**Wywiad z Dariuszem Lewandowskim, nagrany w ramach projektu *Młodzi szukają mistrzów*, w dniu 13 września 2018 roku,
Szewstwo artystyczne, obuwiu męskie
przy ul. Piotrkowskiej 82 w Łodzi
prowadząca : Zuzanna Sawicka**

Indeks rozmowy:

Kiedy i w jakich okolicznościach postanowił Pan zostać szewcem? [00:14] kieszonkowe; brak w Łodzi szkół, więc cała praktyka u ojca

Czy uczył się Pan wyłącznie u ojca? Jakie buty wykonał Pan na egzaminie mistrzowskim? [00:45] specjalizacja buty męskie; tworzenie nowych butów; projekty klientów

Czy szkolił Pan kiedyś uczniów? [01:50] 1975 egzamin czeladniczy; miałem dwóch uczniów – ojciec trzech

Ojciec, dziadek, stryj byli szewcami; dziadek kotlarzem miedzi; pradziadek ślusarzem narzędziowym – rzemieślnicze tradycje [02:25]; pracuje się dla konkretnego człowieka

Czy zawód szewca jest ginącym zawodem? [03:17] nie; są inne regiony w Polsce: Wyszaków; Polska południowa – szkoli się w tym zawodzie; katastrofy nie będzie; we Wrocławiu, Bydgoszczy bardzo źle z szewcami

Ile czasu Pan potrzebuje na wykonanie pary butów? [03:56] kilka dni; moczenie skóry na zakładki trwa; wykończenie długotrwałe „czubki na lustro”

Historia zakładu [04:42] Brzeziny; oficerki na zamówienie; 1945 na Nawrot; po kilku latach frontowy lokal na Piotrkowskiej; w latach 50. przyszło „zamrożenie” działalności rzemieślniczej i zostaliśmy powyrzucani z frontowych lokali do bram

Buty fabryczne robione w 20 minut [05:43] zależy od materiałów; dwa identycznie wyglądające buty wykonane zupełnie różnymi metodami; różnica między obuwnictwem a szewstwem

Jak wygląda wizyta klienta u Pana? [06:34] buty biznesowe; dla kelnerów; stalunek, opis; szkicowanie; współpraca z cholewkarzem; skóry naturalne; trendy i moda – uwielbiam!; dokładam swój design; wyższe obcasy dla panów; w latach 70., 80 była taka moda; do ślubu; buty tzw. „slejdy” (por. slayer boots – przyp. red.);

Z jakich skór szyje Pan buty? [11:02] cielęce, kozie, owcze, bydlęce, z bawoła afrykańskiego, z kangura, ze strusia; buty sceniczne [11:36] teatry; opery białostocka, krakowska, Teatr Muzyczny

Skóry ubraniowe a obuwnicze [12:11]

Najciekawsze zlecenie [12:47] pomoc studentce Politechniki; buty z brylantami; buty dla zespołów rozrywkowych; buty dla Romów – piąte pokolenie

Kto do Pana przychodzi? Tylko Łodzianie? [14:07]

Narzędzia wykorzystywane w pracy szewca [14:52] nóż szewski; cęgi szewskie do ćwiekowania; obcęgi do wyciągania gwoździ; młotek szewski do wyklepania; kopyto; ambus; kulis

Co to jest kopyto szewskie? [16:50] kopyto hiszpańskie do kowbojek; pierwowzór cholewki; w XVII wieku w Turcji powstało kopyto prawe i lewe, stąd przysłowie: „robić coś na jedno kopyto”

Czy narzędzia zmieniły się wraz z upływem czasu? [18:15] nowości w wykańczaniu i środkach konserwacji

Hobby: Bractwo kurkowe [19:16] 120 bractw w Polsce; członkowie bractwa chodzą w moich butach koniecznie czerwonych do żupana lub kontusza; wyjątki: w Łasku chodzono w żółtych, na Podlasiu w czarnych

Zamówienie dla tancerza z Portugalii [21:43] krzyżące kolory; trubadur Sławek Kowalewski odbierając buty muszkietarki: „to nie szewcy to artyści”; cała scena łódzka i warszawska z Czesławem Niemenem; *No to co*; Tadeusz Nalepa

Czy ktoś przejmie po Panu zakład? [23:31] marzenia: wyzwania; byty dla „Kota w butach”

Jeszcze o nauce u ojca [25:06] pracownicy mojego ojca; branża, która ewoluuje

Jakie czasy wspomina Pan najlepiej? [25:42] czasy rozwoju; pierwszy zakład w Tuszynie; maszyny; przyjmowanie pracowników; buty dla butików; klienci głównie ze Szczecina i z Gdańska

Ile butów Pan wykonał? [26:40] obuwnictwo: ściągnąłem maszynę z Włoch do produkcji butów; złoty medal na Targach Poznańskich; moda na buty „glan traper”

Jeszcze o historii zakładu [27:44] po okupacji zakład ojca na Nawrot; potem Piotrkowska; jesteśmy w tej bramie od ponad 50 lat; dom rodzinny Piotrkowska 83

Polerka – prezentacja [28:40] szlifowanie, nabłyszczania; szczotka wełniana; temperatura wosków; obroty 700 na minutę